

Koverassa peilissä

- Äs, aa, SA. Är, ii, RI. Oo, äI, OL. Aa. Sa-ri-ol-a, Tomi sanoi puoliääneen.
- Ei OL oo mikään tavu.
- Mitä?
- Ei OL voi olla.. Antaa olla, tuu nyt vaan!
- Mä osasin lukee!

Jenni vei Tomia kädestä ja nykäisi kohti hattarakojua.

- Varmaan tuolta ostetaan liput. Kato sut täytyy mitatakin tossa. Että pääsetkö hurjimpiin laitteisiin.

Lapset saivat eriväriset rannekkeet. Tomin kohdalla mittatikun alle jäi reilusti tilaa.

Jenni vannotti häntä istumaan sitten kiltisti penkillä sillä aikaa, jos kävisi jossain isojen laitteessa yksin. Tomi pysähtyi jalat yhdessä ja katseli sivulle ja sitten jalkoihinsa, kiersi toista jalkaa toisen eteen ja hypelsi uuden rannekellon hihnaa. Pysyi paikallaan.

- Mitä sä nyt? Mennään jo keinukaruselliin, Jenni sanoi.
- Joo, oota... Hei jäikö meillä rahaa hattaraan?
- Jäi, justhan me laskettiin ne. Tuu jo!
- Juu, mä... ihan just. Onks täällä muuten vessaa?
- No en mä tiedä, kai jossain, justhan sä kotona kävit. Tuu nyt, Jenni sanoi ja käveli jo eteenpäin.

Hetken päästä Tomi juoksi siskonsa kiinni. Keinukarusellissa oli vihreitä, sinisiä, punaisia ja keltaisia tuoleja. Tummakulmainen mies tarkisti rannekkeet tai rei'itti liput

portilla. Tomi valitsi keltaisen tuolin. Syliin laskettiin aika heppoinen tanko, joka oli kiinni karusellin kettingeissä. Hän kolisteli sitä ensin, mutta Jenni komensi kuiskaten olemaan nätisti.

Keinut lähtivät pyörimään. Kyydissä oli viisi muutakin lasta. Kolme oli selvästi jotain konkareita. Irrottivat heti kädet ja levittivät ne ilmaan. Tomi puristi toisella kädellä kettinkiä ja toisen irrotti aina hetkeksi, kuin totutellen. Häntä pelotti että keinut irtoavat, tai että tanko pettää ja sitten hän tippuu kyydistä. Tai että kenkä putoaa tai reiden alle tungettu lippis. Sitten joutuisi puhumaan ehkä laitetta pyörittävälle sedälle ja kaikki tuijottaisivat, kun kävisi etsimässä likaantunutta lippistä. Mustassa näkyy heti kaikki pöly, äiti sanoi, kun näki lippiksen keväällä. Tomin mielestä Batman-lippis oli hienoin, mutta silti häntä harmitti, kun äiti pettyi.

Keinukarusellin vieressä oli mustekala. Siellä portilla oleva tyttö sanoi, että pienten rannekkeella pääsee vain aikuisen seurassa. Jenni ei kelvannut, vaikka hänellä oli isojen ranneke. Hän oli jo menossa yksin, mutta Tomin naama alkoi punoittaa ja suupielet väristä. Tomi yritti kuitenkin hymyillä. Jenni huokaisi. Piti hakea ensiksi hattaraa.

- Ens kesänä äiti voi tulla mun kanssa tohon. Vai uskaltaakohan se, Tomi sanoi.
- Niin... tai iskä.
- Ei se niin tykkää tivoleista.
- Miten niin, sisko kysyi.
- No ei se tänäänkään tullu.
- Sen oli vähän pakko mennä sairaalaan.
- Ehkä mennään sit koko porukalla ens kesänä.

Jenni ei vastannut. Jono mustekalaan eteni aika nopeasti. Portin vieressä oli penkki, jolle Tomi jäi istumaan. Jenni meni vaunuun, sen matala ovi klonksahti. Hän avasi sen uudestaan, ja sulki, klonks. Diks, klonks. Diks, klonks. Diks, klonks. Tomi tiesi, että siskon piti päästä kymmeneen ennen kuin joku keskeyttää. Tämä sammutti niin aina illalla valot huoneesta. Joskus ilta venyi melkein yöhön, tosin Tomi oli oppinut nukahtamaan, vaikka sisko vielä naksuttelikin.

Portilla ollut tyttö tuli viidennen klonksin kohdalla sanomaan Jennille, että tämä antaisi oven olla kiinni. Sisko sanoi joojoo. Mutta jatkoi. Tyttö teki kierroksen ja tarkasti

muissa vaunuissa turvavyöt. Sisko pääsi kahdeksaan, mutta työntekijä oli jo häntä edellisen vaunun kohdalla. Tomi huusi tälle, että tulisi käymään, ja pyysi paperia hattaran pyyhkimiseen naamasta. Porttityttö ohjasi hänet pyytämään myyntikojusta.

Sisko istui vaunussa ja katseli mustekalan keskusta, sen valtavaa moottorikehomöykkyä. Se oli alkanut hurista. Härveli keräsi voimia koitokseen, kaikkien lonkeroiden longertamiseen. Tomi pompahti penkiltä jaloilleen ja lähti etsimään hattarakojua.

Myyntitiskin takana oli sama nainen kuin äskenkin. Hänellä oli samanlainen tukka kuin äidillä ennen, olkapäille ulottuva ja pinnillä vähän sivussa naamasta. Semmoinen pehmeä ja vähän kutittava, jos meni yöllä viereen ja oli pää samalla tyynyllä. Mutta aikuiset osasivat syödäkin niin siististi, ettei tarvinnut pitää tukkaa ponnarilla. Siskon piti kotona aina laittaa hiukset kiinni pöydässä.

- Mitäs sinä, tuliko jano hattarasta, nainen kysyi.
- Eikun mää paperia tarvisin... Meni poskeen ja lippikseen tätä.
- No niinpä onkin. Annas kun mää.

Nainen putsasi lakin reippaasti ja antoi vielä paperia posken pyyhkimiseeni.

- Ootteko käyny koko maailmassa tän tivolin kanssa? Jossain luki että Kuvola on seuraava, Tomi kysyi.
  - Kouvola. Juu, ollaan me aika monessa paikassa. Ei ehkä koko maailmassa. Suomessa vaan.
  - Saatko sää ite syödä hattaraa, poika jatkoi.
  - Voi kuule, se on niin makeaa ettei usein tee mieli. Mutta voisin mä vähän syödä sitä aina päivän päätteeksi.
  - Mikä on sun suosikkilaite?
  - Ehkä se on toi keinukaruselli. Siinä jos pysyy kyydissä niin riittää pyöritys loppupäiväksi.
- Jenni tuli kojulle ja alkoi huutaa.
- Mitä me sovittiin! Sun piti odottaa! Arvaa päästääkö iskä sua enää mun kanssa mihinkään!
  - Ja äiti.

- Etkö sä tajua! Ei siltä voi kohta enää kysyä, Jenni yritti huutaa mutta alkoi samalla itkeä.
- Mä saan puhelimen kun koulu alkaa. Voin kysyä vaikka se oliskin sairaalassa. Jenni kääntyi pois ja meni penkille istumaan. Hän penkoi repustaan purkkaa.

Sulki ja avasi taskun vetoketjun drnn, drnn, drnn, drnn. Sen piti mennä yhdellä vedolla ensin auki ja yhdellä vedolla sitten heti kiinni. Kuudennella meni. Sitten hän jäysti purkkaa ja naama oli ihan märkä kyynelistä. Ehkä hän ei huomannut sitä itse koska ei tehnyt mitään.

- Vies tosta paperia sun siskolle. Tuutte sitte tähän niin annan teille mehua. Istut hetken siinä sen vieressä, kojun nainen sanoi.

Tomi nyökkäsi. Laittoi lippiksen paremmin päähän vielä ensin. Sisko antoi istua viereen, mutta mulkaksi kioskin tatiä pahan näköisesti.

- Anteeks. Kato kun se porttityttö käski mun...
- Joojoo. Ei se mitään, Jenni vastasi, mutta aika kovalla äänellä.
- Kerroksä iskälle ja äidille?
- En. Ethän sä eksyny. Ei tässä mitenkään käyny.
- Ja on tässä sitä paitsi aidat. En mä nyt ihan tyhmä oo.

Jenni tyrskähti. Hänen silmänsä olivat vieläkin ihan märät mutta naaman hän oli pyyhkinyt talouspaperilla.

- Mihin laitteeseen sä menisit jos pääsisit mihin vaan? Onks sulla joku toive, Jenni kysyi.
- Kummitustaloon.
- Sinnehän me voidaan mennäkin.
- En mä haluu.
- Just sanoit että..
- Ehkä mä tarkotin että mihin menisin jos uskaltaisin.
- Okei. Ootko varma ettei me uskalleta?
- Oon.
- Ne on leikkiä vaan, nukkeja ja sellasta mitä siellä on.
- Tiiän.
- No miksei sit?

- Jos joku niistä näyttääkin äitiltä.

Jenni ei sanonut ensin mitään. Paitsi lähtevänsä vessaan. Hän peruutti Tomin kohdalle ja lähti kolmesti. Askelten piti olla samanpituisia ja osua penkin reunan kohdalle ennen kuin voi lähteä. Lopulta sisko hävisi jonnekin turva-aitojen ja sähkökeskusten väliin ja sitten maailmanpyörän taakse.

Tomi otti lippiksen päästä ja silitti Batman-logoa. Sen ääriviivat tuntuivat mukavilta sormeen. Sellaista paksua saumaa. Mummulla oli saumuri ja äiti käytti sitä joskus, hän oli tehnyt Batman-kankaasta housut Tomin pyynnöstä. Ne olivat päiväkodin hienoimmat.

Kojun täti tuli istumaan viereen ja antoi mehulasin. Tomi muisti kiittää. Äiti olisi ollut iloinen, jos olisi nähnyt.

- Kuule, sun täytyy sanoa sun iskälle että hommaa apua siskolle, täti sanoi.
- Ai miks?
- Sillä on... niin hidasta tehdä juttuja.
- Niin joo.
- Niin.
- En mä ehkä tänään sano. Kun iskä on aika hiljanen aina kun se tulee sairaalasta.
- Sano sitten aamulla.
- Joo, Tomi lupasi.

Kojulle tuli asiakkaita, ja täti lähti takaisin sinne. Jenni palasi vessasta samaa reittiä kuin oli mennytkin. Hänen askeleensa olivat aika lyhyet ja hän piti peukaloita repun olkahihnojen alla kävellessään. Sisko kiersi tarkasti maassa kiemurtelevat voimajohdot. Niitä meni ristiin rastiin eri laitteiden luo asfaltin päällä. Hän ei hypähdellyt niiden yli vaan nosteli jalat yksi kerrallaan. Tomi siirtyi vähän, kun sisko istui hänen viereensä penkille.

- Mitä tolla oli asiaa, Jenni kysyi.
- Ei mitään.
- Näin mä kun se puhu sulle.
- Ai joo. Se anto mulle mehua.
- Miks?

- Anto vaan. Ja kysy oliko se hyvää, Tomi vastasi ja katseli kenkiään. Niitä oli kiva naputella päkiöiden kohdalta yhteen.

Jenni tuijotti Tomia ensin hiljaa mutta katsoi sitten eteenpäin ja alkoi hymyillä.

Tomikin nosti katseensa ja melkein säpsähti, kun huomasi, että possujunan ja pomppulinnan välistä lähestyi klovni. Pelleillä oli tosi hassusti maalattu naama. Hurjan iso suu, ja kulmakarvat oli ihan keskellä otsaa.

- Sää et taida osata kovin hyvin piirtää, Tomi tokaisi, kun pelle oli heidän kohdallaan.

Klovni hyppäsi melkein ilmaan ja alkoi sitten itkeä. Poika vetäytyi syvemmälle istumaan ja tarttui siskoa käsivarresta.

- Ei se oikeesti itke, ei se haittaa, Jenni naurahti. - Toi tais tarkoittaa sun kulmakarvoja.

Klovni kaivoi vihreävalkoraidallista laukkuaan. Sieltä löytyi pieni purkki ja sivellin. Hän avasi purkin ja ojensi sivellintä Tomille.

- Tää on vaaleanpunaista, tämä sanoi kurkattuaan purkkiin.

Klovni hätkähti, kiersi purkin kiinni ja kaivoi laukustaan toisen. Tarjosi sitä taas.

- Tää on sinistä.

Klovni hätkähti taas, puisteli päätään ja vaihtoi taas purkkia.

- Tää on keltaista, Tomi sanoi ja häntä nauratti jo.

Pellen laukussa oli loputtomiin purkkeja, mutta lopulta hän löysi mustan. Tomi sai sutia hänen kulmakarvojaan tavalliseen kohtaan, valkoisen maalin päälle. Lopulta klovnilla oli kahdet kulmakarvat, ja hän esitteli niitä hirmuisen iloisena. Tomi tarkisti hihansuut ja paidanhelman ja oli tyytyväinen, kun niissä ei ollut maalia.

- Voitais viedä äidillekin tollasta maalia kulmakarvoja varten, Tomi sanoi Jennille.
- Tee sää Väpä noille pienille vaikka koirat vielä, hattarakojun myyjä pyysi.

Klovni kaivoi ilmapallopumpun ja erivärisiä suikulanmuotoisia palloja esiin. Tomin suupielet valuivat totisiksi.

- Hei, tää on parempi, ei me jaksettais sitä ulkoiluttaa, Jenni kuiskasi.

Tomin koirasta tuli sininen ja sillä oli punaiset korvat. Jennillä värit olivat toisinpäin. Lapset menivät niiden kanssa vielä peilitaloon. Yhdessä huoneessa itsensä näki valtavan pitkänä, pää ei edes mahtunut kuvaan. Toisessa ihminen oli kuin keskeltä

poikki, tai katkesi ja tuli esiin taas, jos keikkui sivuttain. Koiratkin katosivat kokonaan, mutta piirtyivät taas esiin. Hauskin peili oli sellainen, mistä sopivalta etäisyydeltä näki itsensä ylösalaisin. Eräässä huoneessa raameista näki valtavan pitkälle jatkuvan peilikuvajonon. Siellä perällä Tomi ja Jenni olivat hirmuisen pieniä, vaaksan mittaisia enintään, ja koirat niin kuin peukalonpäitä.

Tomi muisti kojun tädin sanat aina kun näki sen koiran. Eli joka päivä, koska se oli yöpöydällä. Mutta ei hän sitten aamullakaan sanonut isälle mitään, koska tämä itki niin paljon kun sairaalasta soitettiin. Ja sitten mummut tulivat pidemmäksi aikaa ja siinä oli paljon kaikenlaista. Koulu alkoi ja sählykerho.

Koirat säilyivät pulleina ainakin jouluuun asti. Omansa raatoa Tomi säilytti, kunnes joku heitti sen epähuomiossa pois joidenkin kotibileiden jälkeisen siivouksen yhteydessä. Ehkä sisko, koska niihin aikoihin hän siivosi koko ajan.

Opettajien kulttuurikisa 2022

Kirjoittanut: Laura Mäkelä